

PP. 4996-5188
 924 (107) s924 (i) K34/82
 "Inheritance by woman's youngest child" 4996-5188
 192 x f0.48 = 92 pptp. @ 2/- = £9.10.0
 10/7/56
 H. M. Mohlabe;
 P. O. 39,
 Trichardttsdal.
 22/3/1956.
 43 x 24 = f0.48

Tema ya 37(b).

Temana ya 3: Dithokola tša lefa la moradi.

s. 4: Dithokola tša leloko.

10541 Dithokola tša basadi di a pariwa melaleng. A di no a pare tša basadi ka moka, aowa di no ba le ba we di ba le banego. Moradi o hwetšana dithokola go leloko la batswadi ba gwe. Go ba leloko la bogadi, a ka tše ke a hwetšana thokola. O no ya fela ka dikhomu, ke mokhwa o we a tša tswanelago go hwetšana thokola.

10542. Dithokola di dira bjang. Motho mo a ilê a a bêtwa ke thokola, ba swanetše go mo fa yōna. Thokola nka e thii. Ka buntši ke dithokola. Dithokola ka moka tša go šiya ke mohu ke dithokola. Bjale leina le legolo ke dithapō tša mohu. Dithapō di bitšwa dithokola ka baka la dikalafō. Thokola e dira gore motho a babje. Ka yōna e ya dira gore molwetsi a fōlê. Gantši dithumō le dikaparō tša mohu, ba mo tšakola mo a hwilê. Fela ba bangwe ba tšakola molwetsi mo ba

924

K34/82

4997

bôna gove o babja kudu. Bjale dithakola tša go thakola molwetsi a tha babja, di a boifiso ka gobane le tholetsa molwetsi go hwa. Kudu ba thakola ge molwetsi a hwilê.

10543 Mokhwa wa go thakola dithakola tša mohu. Gona le batho ba we mmele ya bôna ba beile^w go ka pelo ya khudu. Bjale ge motho a beilwê ka pelo ya khudu a hwe ka peela. Mmele o no ba wa bôla peelo e tha bina bina. Motho o hwilê botala, o no šala a tswere ke pheko. Bjale ba swanetše go mo thakola dikhabišo ka moka. Le dilo ka moka tše we a di lekeletsitšego ka gare ga nto, ba swanetše go dikha-
-ola di wêlê faše. Ba ta lebella mo a tha hwe. Ge baka bôna a tha hwe, ba swanetše go nyakêla thabi ya morula ke moka ba phasetšê gove a hwe. Ke gona ba ta bônago a ve lwê.

10544 Lehu la go the tswenye baaki. Molwetši o swanetše go babja, ke moka a hwa. O hwa baaki ba thana le maata a gocha. Bja le molwetsi wa mohuta o we, o fêla a e hwa a ena le dithapô (dikaparô le dikhabišo.) Ka pele pele mo theša the time, ba swanetše

* 924

K34/82

4998

go thakola mohu, dikapano le dikhabišo. Bjale ba di bitša dithakola. Mohu o thale ka ntong. Mo ba mo ntšhitše ka gare ga nto, ba mo išitše le biteng di bitšwa di šiya ke mohu. Di šiya ke mohu, re hwetšana dithapō le methahu. Dithakola di tšwa di le dithapong le methahungu.

10545 Phapano ya go thakola mohu dithakola. Basadi ba khabiša mmele ya bōna ka dikhabišo. Dikhabišo di toga thogong go fitša maotong. Ditebeng ba rwala mathokwa goba mangina. melaleng ba rwala dipheta le dipheko. Matsogong le maotong ba rwala: matanyetsa le dikholomotha. Ke dikhabišo tša di-faka. Kudu mutsogo. Maotong ba rwala mašala. Le hono dilo tše we di bitšwa: dipheta, maseka, dipenkê-lê le mangina. Dikhabišo tša melaleng ba diyo khaola, tša fulla. Tša matsogong le maotong ba diyo mothakola.

10546 Dithapō ka moka ke dithakola. Diphetu tše la ba ilego ba dikhaola, tša falêla fathe, ba ta šala, tala ba di ôlla ka moragō ga mo ba išitše mohu mabiteng. Matsogong ba rwala le mefivi. Bjale mefivi le yōna ke dithapō. Bjale ka ge go ngodilwê gore ditha-

924

K34/82 H999

pô ka moka ke dithokola. Bjale dithokola di nyarêla ka mokhwa o: Mohu o belaêla ka the the ngwe the dithapô, o nyaka gore ngwana goba motogolo wa gwe a the apare. Motho yo we a nyakago go fiwa thokola ke mohu, o thôma ka go babja.

10547 Go topiwa ga dithapô. Bjale dithapô tša mohu di swanetsê go bulukiwa. Go ngodilwe kae le kae gore dithapô tša mohu di swanetsê go pōpōtêlwa. Ka letsatsi la tošo ya thetshila, ba swanetsê go di popotolla. Ba ala legogo lapeng la mohu, ba di beya gōdimu ga lona. Bjale monna wa ngaka ya go alafa lehu la mohu, o foka dithapô. Ka morago ga mo a difukilê ke moka baredi le barwa gammôgô le ba bo leloko la mohu ba topa dithapô. Ba di apara. Ke gona ba di bulukilê.

10548 Di šiya ke mohu a di fiwê ka letso-gô. Motho yo mongwe le yo mongwe wa bo leloko la mohu, o swanetsê go topa the we a the nyakago. Go no ba bjale ka mosadi wa ngaka mo a ilê a šiya dithare le dipheko. Le tšona ba fo topa. Motho o

924

K34/82

5000

topa the we a laetswego. Wa the^{ke} wa no kha-
thiša mathō a batho wa topa peko e kholo, e
le gore mohu a go laêla yōna. Ka morwana
e ta go ja.

10549 Dipheta tša go šiya ke mohu. Go ngodi-
lwe go thwe di a khaodiwa ge mong wa tšona
a hwilê, tša falla fa^{the}. Bjale ba swanetšē
go di folêla. Diapariwa ke bareci ba mohu.
Le khadi le yona e ka no di apara. Ka baka
le we ba bulukilê dithapō tša mohu. Ge ba
tha ka ba di apara, di ta bjelabjela le di-bja-
na. Bjale tšatši le mohu a nyaka go fa yo
mongwe thokola, ke moka ba ta tswara bui-
ma. Ka gobane ba ta nyakêla ba the ke
ba go e bōna. Bjale ba swanetšē go tšwa
letsolo la go tšama ba nyakêla pheta ya go
tswana le e la mohu a go ba a e apere.

10550 Pego pele ga go apeša molwetši pe-
ko. Ge ditaola di ilê tša bolabola gore
molwetši o tswenya ke mōya wa mohu
ka baka la pheko ya gore. Ba swa-
netšē go nyakišiša pheko e we. Ditaola
di ta ba di ba butšitšē ka mokhwa
o we ba swanetšēgo go dira ka ōna.

924

K34/82

5001

Go bigiwa ka diviwa. Ba swanetše go e bolaya gona lebiteng la mohu yo we a belaêlago. Ba bega molwetši gammôgô le thokola e we a e belaêlago. Ke moka ba mo apeša yôna.

10551 Lekobori. Ngwana o re go bêtégwa, a ba le le kobori. Bjale ge a gudilé lekobori le a khaoga. O gudilé ba swanetše go ntšha ngwana ntšong. Lekobori le bolokwa ka gare ga nto. Go bolwabolwa ka le-kobori ka baka la batho ba go hwa dinageng tše dingwe. Le ge a hwilê khole, môya wa gwe o swanetše go boya mo we a tswalešego gona. Ditshokola tša gwe, ba swanetše go di buiša gae. Le ngaka ya go alafa lehu, e swanetše go alafa. Modirô wa theila le thello, o no ba bjale ka motho yo a hwilego a le mo gae.

10552 Mohwa-teleng. Mosadi yo e be e le ngaka. O be a khôna go tšwa a tšamê a šaba. Monna wa gwe e be e le Moša-le-pula. O ilê a šiya bana ba: Bathankana mothupi, The-ta letratsi le Podilê. Banenyana mapulê le molala. Molala ke lona lekhôtwane la bona.

924

K34/82 5002

10553 Mohwa-teleng o ilê a hwa a le Bolobedi. Ngaka e t̄ha gapego khomo, e gape mpa. Taba e na ke ya dingaka t̄ša go alafa di dutsi gae. Ge ngaka e ka t̄šwa ya ya go šaba, a e gape mpa, e gape khomo. Bjale moradi o ilê a t̄oga, a ya Bolobedi go t̄šama a šaba. O ilê a ya le lehala la gwe, yo we leina la gwe e lego Manapjadi. Ba ilê ba šaba ka bongaka bja gwe. O ilê a bōna t̄šhabō e t̄šwela pele, le yēna a t̄šwela pele le go šaba. Monna yo mongwe o ilê a mo t̄habēla nyepō e: Mošabi wa mma-morongwa, ba šaba makalēla, ba ngwe ba šaba ba boya. Ke ge ba mo lebantšē le go t̄hinya lebita. Mošabi o ilê a vakiša go hwetsana khomo. O ilê a t̄hinya lebita. The t̄habi t̄ha gwe t̄he ilê t̄ha t̄šwa t̄he mo we. O ilê a babja matsatši a mabedi ka letsatši la boraro ke moka a napa a hwa.

10554 Lekala la khopēla beng ba moše go mo tswarēla t̄hetopo. O ilê a boya gae. O ilê a t̄oga Bolobedi le monna wa mošate. Ba ilê ba t̄hepela mo t̄hegare ka moka le bošego. Ba ilê mo ba faga t̄ša go ja ke moka ba fit̄ha. Ba fit̄ha ba pjaya le-

924

K34/82

5003

beya. Lentšū la pegô ya lehu le ilê la bi-
giwa ka khorong ya ga moṭhabê. Ba ilê
ba romêla banna. Ba ilê ba goma nabô.
Le e le boê naê, goiale ke morena Ntaba-
nyane.

10555 Maduma a ilê a tēna mošata wa Balo-
bedi. Maduma a ilê a o kwala. Re tšile moka
go lata motho wa rena. O be a tšilê ka go
šaba bjale o hwilê. Bjale le ta dira bjang.
Khoši o ilê a re, re boê naê. Ge le ka khôna
le ka ~~morena~~ mo rwala. Ba ilê ba hwetsa-
na gore mohu o bodilê. Ba goma ba iša le-
ntšū mošata. Mohu o thenyegilê. Ka goiale
mo we re, khopêla go boloka mohu. Ba ilê
ba ba dumella. Ke moka ba mmoloka. Ba
ilê ba ntšha dikhomo tše pedi. Khomo e ngwe
ke ya go bega ba mošata poloko ya mohu nage-
ng ya gwe. Khomo e ngwe ya fiwa mong wa
moṭe gore a šale a ba lebeleletšê le bita.

10556 Ba ilê ba bula difate. Batho ba la
a ilego a ba alafa, ba ilê ba ntšha ditefa tša
bona, ba di fa ba bo mohu. Ge la ba tše ke
ba fitša ba dumediša ka mošata, e be ba
ka no gana natšo ke moka ba tšhoka bo

924

K34/82

5004

bego. Ka moragô ga mo ba ba filê ditse -
ka tša bona, ke moka ba laêla ba mošata.
Difate di ilê tša bulêga. Ba ilê ba rwala
dithapô tša mohu. Ke moka ba gapa mothah-
hu ba tšoga naô.

10557 Ba ilê ba bega morena Ntabanyane polo-
-ko ya mohu ka khomo. Khoši e ilê ya galefa
kudu. Bakhômana ba we ba go ba ba ilê Bo-
lobedi, ba ilê ba êma le ba bo mohu. Molato
o ilê wa fêla ka khomo. Go wa kwala ba
-na baka. Le ga na mo, e be re ka tšeke
ra moja. Fêla le swanetsê go fêla le kha-
ola lo bôna lebita. Ba ilê ba fêla ba dira
bjale ka ge khoši e ba butsitšê. Ba be ba e ya
ba hwetšana lebita le tša lukilê. Le bona
e be ba tšhaba go epolla lebita, ka gobane ba
mošata e be ba ka ba tšema.

10558 Ba ilê ba bjaya le beya. Ba ilê ba ilêla
lehu la mohu letšatši. Ka letšatši la bo bedi, nga-
ka ya go alafa lehu, ya ta ya alafa lehu la mo-
hu. Ba bo leloko la mohu ba šala ba alamilê
lehu matsatši a mabedi. Ka letšatši la boraro
ba fala khoko. Ke moka kilêlô ya lehu e fe-
dilê. Yo mongwe le yo mongwe o e kêla mo -

176

K34/82

5005

dirong wa gwe.

10559 Letsatsi la tšošo ya tšhetšhila. Ka moka ba bo leloko la mohu ba ilê ba ba gona. Monna wa ngaka o ilê a šoma mošomo wa gwe wa go tšošo tšhetšhila. Dithapô tša mohu ba ilê ba tšoga ba di foka ka morwana ka ba-ka la gore modivô wa tšošo ya tšhetšhila o ilê go fela ba thôma go nwa bjala. Bana ba mohu ba ilê ba topa dithapô tša mohu mmago bona. Yo mongwe le yo mongwe o topa tše we a tše nyakago. Dipheta ba ilê ba di folêla. Di ilê tša aparowa ke bana ba mohu le mammuwi wa dikhomo tša mohu. Ke moka go fedilê. Ka letsatsi la tšhobošo, ba ilê ba tšhoboša bana ba mohu ka khomo.

10560 Molala o ilê a tšhabêga. Ke ge a tšetše a le bogadi bja gwe. O ilê a tšoga le basadi ba ga-bô ba ya go tala bjala ka šaleng. Ge letsufi le thôma go tšwava ke moka ba gopola gae. Ba ilê mo ba yo tšhela nokana ya mmakana ke moka a thôma go bôna dingwe. Ba no bôna a tšhaba, a ve o bôna dingwe. Bjale ba ba go ba ba e naê, ba thôma go makala ka gobane mo ba lebella

924

K34/82 5006

matheko a ba di bone. Mafellô o ilê a wa fathe. Ke di fe tša tšee, motho o ômeletšê ditho. Ke nnete mo bare, basadi a ba tšhepele bošego.

10561 Banna ba ilê ba rwala molala, ba mo iša gae. Basadi ba ilê go bôna gore o ômeletšê ditho tša mmele, ke moka ba romêla ba bangwe go tšibiša ba ka gae. Ba ilê ba ba tšibiša. Monna o ilê a bitša banna ba gabô, ke moka ba ya. Molato keng? Goriale ke banna. Ba ilê ba no tšaloša ka mokhwa o we ba ilego ba bôna a dira ka gona. Ke moka ba rwala molwetši, ba mo iša ka gae. A baka ba lala ba robetšê bošego bjo we.

10562 Motena o ilê a okwa bothoko. O ilê a lala a tšibišitšê ba ga makholo wa gwe. Motena ke monna wa molala. Ba ilê[†] ba tšama ba laola bolwetši bja molwetši. Ditaula di ilê tša bolabudiša ke monna wa nyaka. Marapô a tša gohwa, a bolabola. Balaolwa ba fêla ba dumêla. A re molo a gona. Molwetši o twenya ke môya wa moku mma-gwe. O nyaka go mo fa bongaka. Jo na

le mphiri, le ditaola tše nnē le thegolē, ke tšona tše we di swanetsēgo go fiwa molwetsi.

10563 Taolélō ya go fa molwetsi dithapō tša mohu mmagwe. Molaudi o ilē a re, go balaslwa ba di ollē. Ba ilē ba di olla. Monna wa ngaka a re, ke inete, ke pheko, ka tšona dithapō tše we, molwetsi o wa tšoga. O ke o re botše wena wa go teba tše di that tha bōniwigo ka mathō. Ke moka ba di tšhela fathē. Ditaola di a dumēla. Fēla dire le swanetsē go mo phasa le biteng la mohu le begē le dilo tše we. Le tša bōna molwetsi a tšoga. Bjale mohu yo we a belaēlago, o hwilē kholē. Le swanetsē go dira thitikwana ka gare ga lapa la mohu. Modirō o we wa go phasa le phase gona. Ke moka le mo apesē dithokola. Le dirē bjala bjo buntši, le tša bo nwa ka moragō ga mo lefeditšē go phasa. Khomo go nyakēga e ntso ya nthula ya natšhupjuna. Ke moka a fetsā golaodisā.

10564 Ba ilē ba nyakišša dilo tše la monna wa ngaka a ilego a ba botšā. Ka moragō ga mo molaudi a feditšē go laola, ke moka ba bula

924

K34/82

5008

difate. Difate di ilê tša bulêga. Ke moka ba boêla gae. Ba ilê ba laudišetša ba gae mantšu a ngaka. Ba ilê ba nyakišišiša dithokola tše la. Ba ilê ba di bōna ka moka. Ba nyakišišiša khomo ya natšhupjana, le yōna ba e hwetsana.

10565 Ba ilê ba bega mohu dithokola ka khomo. Ka moka ba bo leloko la monna ga mmôgô le bo makholo wa gwe, ba ilê ba tšibiswa. Ba ilê ba lala ba bina dikōša tša badimu. Ka moswana e thale ka moswanyana, ba khobakana kowa thitidikwaneng. Khadi e ilê ya bega mohu. Namane še, ka yōna re go bega ngwana wago, le tšona dithokola tše we o nyakago go mofa le tšona šedi. Badimu ba lalê, ngwana a tiê ke pufô bjale ka ba bangwe. Ke moka a bala le maina a ba we ba hwilego pele ga gwe. Ba we le bona ba nago le twanêlô ya go bolabola le bona ba bolabola. Bjala bja tšhedwa gōdimu ga thitidikwana.

10566 Khomo e ilê ya thabiwa. Ke khomo ya badimu, a lukiwi ka letswai. Khomo ya badimu a e na molaô. E ya bešiswa, e ngwe e a peiwa. Ke

924

5009

K34/82

moka go lewa nama. $\text{f}e^e$ ya go apeiwa e $\text{t}ha$ bu-
 $\text{t}wa$, ke moka go biniwa dik $\text{o}ša$ $\text{t}ša$ badimu.
 Bjale nama e budulê, koša e a êma. Ba th o -
 ma go ja nama. Ka moragô ga mo ba llê na-
 ma ke moka ba ba gokella marala a khomo e la
 matsogong. Banna le bathanka ba go-kellwa ka
 letsogo la $\text{t}he$ tona. Basadi le banenyana ka la
 $\text{t}hetshadi$. Marapô a khobakanywa ko wa thitikwa-
 neng. A $\text{t}a$ lewa ke dimpja. Ke go na a liivilê
 ke badimu.

10567 Pulêlô ya bjala. $\text{T}ša$ badimu di fedilê bja-
 le ba yo nwa bjala. Dijô ba di llê ka badimu-
 ng ba šeba ka nama ya $\text{t}hedimu$. Ke gove ya
 go $\text{t}he$ $\text{t}shedivê$ letswai. Ke moka ba bulêla
 bjala ba nwa. Motho a bini koša ya bjala a owa
 yo we a o kwago a hoše, a nyaka go bina, o swa-
 netšê go epela ya badimu.

10568 Bošego ba ilê ba lala ba bina. Molala
 o ilê a wa malopô. Ba ilê ba thaba kudu ka
 gobane o $\text{t}a$ ba botš a $\text{t}he$ we $\text{t}he$ mo tswen-
 nyago. Ka moragô ga mo ba phuphuthetšê,
 a thôma go bolabola. Ke tswenya ke mma.
 Bošego ka moka a ke robale, o lala a whitimi-
 ša le ditaba le dinoka. Ke moka a thôma

924

K34/82

5010

gove ke nyaka mothekha wa mpje. Ke moka ba thōma go e pella. Ba ilē ba nyakisīša mothekha wa mpje ba mo fa.

10569 Molala o ilē a ba ngaka. Ka moragō ga mo ba mo phasitšē le go mo apeša dithokola, a napa a fōla. Bjale monna wa gwe a mo nyakella ngaka ya go mo nweša. Mo la dithokola e be di tša boniwa, mōya wa mohu o be o ka tše ke wa mo togēla. Bjale o ilē wa mo togēla ka gobane ba ilē ba mo fa dilo tšē we mohu a go ba a belaēla ka tšona. Lekhōthwane le ilē la feta le bongaka bja go šiya mmagwe. Mafellō a taba.

10570 Moteng wa ga Pōpēla taba ya bolwetsi bja dithokola e ilē ya ba gona. Malatsi o ilē a tšeya mosadi khorong ya ga mothabe. Leina la mosadi e le mašilu. Mmago e be e le mafee. Bolwetsi bja mmagwe, o ilē a nyaka morediē mašilu. O be a nyaka go mo laēla. Monna a ka a nyaka go lokolla mosadi ka baka la gove mmagwe ke moloj. O be a gopola gove o nyaka go mo fa boloi. Mosadi o ilē a tala ke peelo, a noya ka nte ga tumello

924

5011

K34/82

ya monna wa gwe. O ilé a hwetsana mogwê-
ra mogolo o ragêla go fofa. Ke nna nna.
Ke wena mang. Ke nna mašilu. Le baka le
fitile ngwanaka. Ge a riale ke moka a napa
a robetsê boroko bja mafello. O ilé a duma-
la ditaéló tša mmagwe ka mokhwa o we.

10571 Mašilu o bega monna wa gwe lehu la ma-
kholo wa gwe. Khanthe o be o ilé gona? É.
Go ilé gwa ta Mokete a mpošša gore baitše
la tše ke la dikêla. Ke moka ka napa ka
toga naê. Ge ke diyo fitha, ke moka ba
mpošša gore lebaka le fitilê. Ke moka ba
ba ba fapana le nna. Di ya o kwala moga-
tšaka. Ke moka mokhonyana a ya a boloka
bo makholo wa gwe.

10572 Mašilu o ilé a babja kudu. Malatši o
ilé a kitima le bo-tšhokhotšhwane, ba tša nya-
ke go mmotša nnete. Dithare tšona e be ba
mo fa, a e ya a e fa molwetši. Dithare tšewe
e be nke o napa a baka. Bolwetši bja molwetši
bja tšwêla pele. Molwetši mo a tswenya ke
môya wa mohu, a hwe. Monna o ilé a ba a
langwa. A langwašša ke go bôna a tšwêla pele
le go babja. Monna o tšhakane tšôgô, a tša

924

K34/82

5012

ṭeba le ṭhe we a ka ṭhe diago. Molwetsi o tšwêla pele le go tota. Go tota ke go ôta.

10573 Mothoka o ilê a phula khudu ka mpenq. Go ilê gwa fitha monna yo mongwe wa mothoka. O ilê a ba botša molato wa molwetsi. O ilê a ve, ditada tša ka a di mpotšê moloi. Moloi ke mohu mmagwe. O ilê a hwa a mmela-êla. Gona le pheko, o be a nyaha go mo fa yôna. Le ga na lehono, o swanetsê go e hwetsšana, le ṭa bôna molwetsi a fôla. Pheko ya gona ke mokharitwane ṭhe mana-ma le bôtô. Mohu o filê mogwaša. O ilê a mo laella gore a fê molwetsi. Thepelang lo tšeya pheko e we le mo fê, le ṭa bôna molwetsi a fôla.

10574 Malatsi o ilê a laudiša ka gae. Pele ga go laudišêla batho, o ilê a botša molwetsi. Molwetsi o ilê a ve, gapê molato ke wa-go ka baka la gore o ilê wa nkhanêla mo keya. Thepela o botša yo we khaitšedi yaka a ṭe a mphê. A ṭhe ke a romeletša, a ṭiše ka noši. Monna o ilê a tšhoga. Ka baka le we, a ka a ya. Khopolo ya gwe e ilê ya ve bo-kaone ke gore a hwê. O ilê go mmo-

924

K34/82

5013

tša yo la ka-itsedi. foviele ke mosadi. O ilê a mo fetola ka gore ke ilê, o gana nayô. Mosadi o ilê a re, ngwana wa mosadi yo we ke moloji.

10575 A gona taba mogatsaha, ke tša no latela ba ba hwilego. Le bona e be ba nyaka go phe-la. Monna o be a tša nyake pheko e we, ka baka la gore ke ya boloi. Mahubedi o ilê a tšama a laola khaitšedi ya gwe ka tše phiri. O ilê a kwa tše we tše tšenyago khaitšedi ya gwe. Ke moka a ya a botša moratho magwaše. Magwaše o ilê a rwala pheko, a iša ga khaitšedi ya gwe. A ka a fišha a laetsa tšebava tša gwe. O ilê a no fišha ka go tša go bōna molwetsi.

10576 Magwaše o ilê a fa khaitšedi ya gwe mo-kharitswane. O ilê a no dula go fišhela ba mote ba e tšwa ka moka ba e ya mašemong. Malatši le yēna e be e le motho wa go nyaka bjala kudu. O ilê a re go tšebava tša gwe, a re tšame re khopela bjala. Ka kowa ga mongale go na le bjala. O ilê a mo fetola ka gore, ke nyaka go tša gomela gae. Ke moka a mo tšogela. O ilê a šula le yola kha-

994

5014

K34/82

itsedi ya gwe. O ilê a dira ka mokhwa o we
mohu magwe a ilego a mo laela ka ôna. Ke
moka a mo fa pheko. Masabane o ilê a hwetsa-
na ba t̄ha diyana pheko e la ya bona. O ilê a
t̄shaba ka gobane e be ba le f̄ela. O ilê go
fets̄a modivô o we wa gwe, ke moka a boêla
gae.

10577 Masabane o bot̄ša morwa wa gwe malat̄ši.
Nna ke ilê ka bôna mokhwa mo moteng. Ke ilê
ka bôna molwet̄ši le moqwaša ba le f̄ela. Monna
a thôma go gopola pheko e la monna wa nga-
ka a ilego a mmot̄ša ka yôna. O ilê a but̄ši-
ša mosadi gore mothegare e be le dirang mo
moteng. Mosadi o ilê a mo fetola ka go epella
koša e: Kunkuru wa leba-sodi. Ke mothabendi.
Ba-gobendi ba ve, ko hwa ke bone bana baka.
Kunkuru wa leba-sodi. Ko hwa ke bone bana
baka.

10578 Thokola e we ya mokharitswane e ilê ya
fodis̄a Pulane. Ka moswana molwet̄ši ba bô-
na a thathasela. Ka moragô ga mat̄šat̄ši a
t̄he makae ke moka a rabuia. Ke moka mo-
lwet̄ši o fodilê. Malat̄ši o ilê a t̄šama a o
kwella modivô o we ba go ba ba o dira le

khaitšedi ya gwe mothegare. Ditaola di ilê tša mmotša gore, o hwetsane pheto e ya go ba e mo tswenya. Bjale ke mosadi-gadi ka gobane o tšere mosomo wa mohu mmagwe wa bošego.

10579 "Mo fotha tša utsweng o re tše tšwe tše molomê?" Monna wa ngaka o ilê a mmotša a re, ditaola tša ka di re, o rulêlê, wa tšoka go rulêla o tša naiwa. Malatši o ilê go fitšha gae, a nyaka go dira taba. Mmagwe o ilê a mmotša gore homola ngwanaka. A ka a nyaka go kwa mantšū a motswadi mmelegi. Matsatši a tše makae, ke moka monna e tšabêga. Ka ya ka ya ke moka a lopa ka tšogō. Mosadi o ilê a gahola pheto ya gwe ka monna wa gwe. Batho ba ilê ba makala kudu mo go e hwa monna bakeng tša mosadi.

10580 "Ke mpja e lumilê mong wa yōna?" Ka movagō ga mo ba bulukilê mohu, ba tšwa go tšama ba o kwa lehu la mohu. Ditaola di ilê tša tiya mosadi. Ba ilê ba boya, ke moka ba anêgêla bašadi. Masabane o ile a re ke mpja e lumilê mong wa yōna. Nna ke lobilê. Taba kholo moloi o swanetše go tšwa ka moteng, a yo bōna wa gwe mmoto

924

K34/82

5016

a dulê. Ba ilê ba ganetsa mokhekolo ka gove, thello tha mohu a the ndiwi morakeng. O ilê a ba kwêla. Mothologadi o ilê a lla thellô tha mohu monna wa gwe.

10581 Letsatsi la thobošo. Ka lona letsatsi le la thobošo, mmago mohu o ilê a goma a bolabola lentšu la gove a togê. "Pitsi dipedi, mphaka o thii?" Ka gorialê mowe, ba bolabolagove lehono ke tsatsi la thobošo. Ka baka le we a ba swanêla go phathaganya ditaba tše pedi. Aowaa ba ilê ba šoma modirô wa thobošo. Bjale mmago mohu a botša ba gabô gove ka moswana ba boê.

10582 "Tala e apeiwile a lewe ka mphaka?" Ka moswana ba ilê ba goma ba boya. Le a bôna ba gešu, ke kwa bothoko kudu. Ge ke bôna yo ngwetsi waka, mathô aka a palêga madi. Ka baka le we, ke nyaka gove a ntogêlê. Noga a še ya go dula le motho ka baka la gove e ka toga ya go loma therêthê. Ba ilê ba ve o wa o kwala ka gobane ke botalla o bolabola. Ka moswana o ka bôna tše dingwe wa toga wa lla ka vena. O wa di kwa mosadi. O ilê a ve, mpheng motho wa

924

K34/82

5017

go nkiša ga gešu. O wa di kwa mokhehoko. O ilé a re, ke re a bôné wa gwe mmoto a dulé. Goya ka megwere a še go tšwana. Pulane o ilé a tšwa ka gare ga mote. O ilé a dula khwiting ya mongwana.

10583. Thokola ya go šiya mmagwe e ilé ya mafodiša ya ja monna. Taba e ya boloi, a še gantši o ka felago, o e kwa. Bjale e e ilé ya kwala ka baka la go tše e, ge mohu mmagwe, a 'mitša go tšilo mo laéla. Monna o ilé a e polaiša ka go nyaka go tšeba. Moloi a bonwe ka matšhō. Ka tswanélō e be go swanetšē go hwa mmago monna. Bjale o ilé a phologa ka baka la morwa wa gwe, ka go pheregela bjale ka mokhope. Mafellō a taba.

10584 Malopō. Lentšu le malopō le šupa buntši le bothii. Re ya malopong. Go biniwa di-koša tša badimu. Malopō a we a biniwa moteng ka o thii. Še gothwe re ya malopong, o ka gopola gore a meteng e mmedi khanthe ke moteng ka o thii. Koša ya malopō e biniwa bošego. Fêla tshedimu tše bolaiwa bothelē. Bošego ka moka ba tša tala lala

924

K34/82

5018

ba bina dikōša tša malopō. Matimone ke
ōna malopō. ke lona le ntsū le la matimone
le šupa buntši le bothii.

10585 Ba malopō, ~~le~~ le-lopō. Ba matimone
letimone. Bjale mo go bolwabolwa ka batho.
Mona go šupa buntši le bothii. Ba malopō
ke ka buntši. Ka bothii ke lelopō. ~~■~~ Ba
matimone ke ka buntši. Ka bothii ke le-
timone. Bjale ngaka ya malopō e ilē ya
alafa balwetsi ba malopo ba fōla, baalafi-
wa ba we ba bitsiwa mathosana. Motho
o hwetsana leina le la bothosana ka go
thōma ka go babja. mathosana ke ka
buntši. Ka bothii ke lethosana. Mothathubi wa
mehuta ya malwetsi ka moka ke ditaola. Ke
tšona tše we di šupago mehuta wa bolwetsi.

10586 makhwa wa go bolaya diruiwa tša ba
malopō. Pudi ke tšona tše ruiwa tše tšego-
lo gōdimu ga malopō. A ba e bolae ka mpha-
-ka, a owa ba e bolaya ka metš. Ba e nwe-
-ša makhotha go fitšhela e hwa. Pele ba
e nweša ditšhare gammōgō le molwetsi
ke moka ba e robadiša gōdimu ga lego-
go le molwetsi. Molwetsi o tša khomela le

924

K34/82

5019

yōna pudi e ʒa khomêla. Bjale ba ʒa du-
la ba lebella yo we a ʒa troyago pele. Me-
fulukwane e a lla mo go ka troya molwetsi
pele. mantha a lla mo go ka troya pudipe-
le.

10587 Ngaka e rwala dithêbêlé tša yōna
ya ʒoga. Ngaka e ba le maata ge goilê
gwa troya molwetsi pele. Ka baka la
gore bolwetsi bja molwetsi bo šetše puding.
Bjale ge go ka troya pudi pele, ke moka
molwetsi e ka ʒhe ke a fōla. Ke mokhwa
o we monna wa ngaka a rwalago dilo tša
gwe, a tšwa ka maforo. Pudi e we ya go
trogêla molwetsi pele ba e bolaya ka mpha-
ka. Ka morago ga mo ba feditše go ja na-
ma ya yōna ke moka ngaka e ya ʒoga. O
ʒa na ba botša gore ke ʒha yo nyaka ʒha
gore khanthe ke moka ke mo tšhabêlé.

10588⁶⁶ A ke thuti go tšwara phaga, ke tšwe-
re pedi di ʒhugala⁹⁹. Ba bagolo bona ba
ʒa ba^{ba}teba gore ke moka molwetsi o ʒa ba
ʒogêla. Le gore ngaka ke moka e tšhabilê.
Go ka ʒhe ke gwa tšeya matsatsi a mantši,
molwetsi a ʒhe šu a ba ʒogêlé. Khanthe

924

K34/82

5020

mo go ka tšoga molwetsi pele, o ʒa bōna ngaha e ʒemella mathotse e bina. Ba boleloko la molwetsi mefulukwane e lla. Pudi e ʒa šala e tšoga ka morago ke mōka e fitilê le bolwetsi bja molwetsi. Ba e nweša mokhotha go fithela e hwa.

10589 Mathoke o ilê a hwa a šiya bana ba ba bedi. Maina a bona a ʒa ngwadiwa ka go latelana ka go ~~bukina~~ bēlēga ga bona. ^{Mogwadi} Mogwadi le mafuiyana. Papago bona Phovogetsa. Moradi o ilê a hwa pele ga monna wa gwe. Moredi wa mohu yo we e lego Mafuiyana ke ge a le bogadi. Morwa wa gwe yowe e lego mogwadi o be a na le moradi. O ilê a mo tšeya ka dikhomo tša matšo a khaitšedi. Mohu mmago bona, o hwilê a be a na le malopō. O be a khōna kudu go alafa malwetsi a bana a metšhō.

10590 Mafuiyana o ilê a babja. Monna wa gwe Mogoti. ʒa gona motho yo we a ka ʒebago bolwetsi bja molwetsi ka ntê le ditaola. Le yōna ngaha a e ʒebe, ke ditaola tše we dimma mmotsāgo. Mogoti ka noši e be e le ngaha. Nyepō e re: Alafang mogatsū ngaha, motšhe-

924

K34/82

5021

ho a e tšhekole. Thalošo. Ke gore ge o babja le tšona dithare di a babja. Le ge o ka noya wa êpa mudi, mudi o we o ta no gasoga o thešu wa o apeya. Go gasoga ke go goboga. Nama mo e gubugilê a e na moholonkwane. Moholonkwane ke go tefa. Ke mokhwa o we ngaka e tha khonego go alafa mosadi wa gwe ka gobane mo a babja le yêna o wa babja.

10591 Mogoti o ilê a tšwa a tšama a laola bolwetsi bja mosadi wa gwe. O ya bôna, dingaka a dintšišane thethorabola ka baka la gore ba nwa le-tšibugo ka le thii. Ka moswana le yêna o ta babjetšwa a ya go yêna. Ditaola di ilê tša mmotša gore molwetsi o babja ke bolwetsi bja matimone. Gapê gona le thokola e we ^{mohu} mmaqwe, a nyakago go mo fa. Thokola ya nthê ke mphiri. Le nyakêlê le phetša ya le khwini le mo apesheng molaleng. Le ta bôna a thalogoa.

10592 Molaudi o ilê a mmotša ka mokhwa o we a swanetšego go diva ka gona. Di o llê. Goriale ke molaudi. Molaulwa o ilê a di olla. Molaudi are, ke nnete, ka tšona dithokola tše la, ke pheko, motho o wa tšoga. O ke o re botše wena wa mathô a go bôna. Ke moka a di gaša legogwa-

924

K34/82

5022

neng. Molaudi a re, ke nnete ditaola di a dumêla. Bjale le swanetšê go nyahêla tšona dithokola tšewe, le mo apešê tšona. O ê o nyahêlê pudi, ke moka o nyake ngaka ya go khôna go alafa bolwetsi bja matimone e mo alafê. Ke moka ngaka ya fetšâ go laudišâ mantšû a ditaola.

10593 Moroxoti o ilê a ya go alafa molwetsi. Mogoti o ilê a nyaka yêna gore a tšê a mo alafêlê molwetsi. Mosadi o ilê a bitšâ mathosana a gwe. Ba ilê ba lala ba tiya meropa. Molwetsing badimu a ba ka ba goroga. Ke gore a ka a bolabola goba gowa malopô. ~~Mo~~ Moalafi o ilê a tšama a laolêla molwetsi wa gwe. Ba ilê ba mmotšâ ka mokhwa o we a swanetšêgo go mo alafa ka ôna. Ke moka a gona a boêla molwetsing. O ilê a šupiwa pudi le dithokola. Ke moka a tšwa a katana le molwetsi ka dithave tšû malopô.

10594 Letšatsi le ilê la tšaba ba le lebiteng la mohnu. Bošêgo bja bo bedi le gona badimu a ba ka ba goroga. Bjale mahube a basadi mo a chôma go hubala, ba tšwa ba ya lebiteng la mohnu. Ba tšepela ba tiya meropa le go opella dikošan go fitšêla ba fitšha lebiteng. Ba yo bega molwetsi le dithokola ka pudi. Bolwetsi a ba bee.

994

5023

K34/82

Ba ilê ba dira ka potakô. Ka baka le we bailê ba bega mohu ka mathatswa - lethêlo. Ba ilê ba bega mohu ka mokhwa o we ba begago ka ôna. Pudi e ilê ya bolaiwa, madi a yôna ba a falatsetsa mathogong a lebita. Ke moka ba apeya nama ya pudi ba ja. Ke pudi ya badimu a lukiwi ka letswai.

10595 Mafuiyana o ilê a wa malopô. Ke ka moragô ga mo ba feditse go phasa. Ba be ba apeilê nama ya pudi. Bjale ba thôma go e-pella, keya ga ntese, go nwa bjala bja badimu. Ge ba dutši ba bina koša e we, ke moka a wa malopô. Ba ilê ba phuphuthêla, ke moka a goma a troga. Ba ilê ba ja nama kemoka ba goma ba boêla ka gae. Moalafi o ilê a nyaka pudi. O nyaka go bôna bolwetši bja molwetši.

10596 Molwetši o ilê a robadišwa legogong le pudi. Ba ilê ba lala ba bina malopô. Mahube a basadi, a ilê mo a hubala, ba oretša molwetši le pudi dithare. Ka morago ba nweša molwetši le pudi dithare, ke moka molwetši a robala gôdimu ga legogo gammôgô le pudi. Ba ilê ba dula ba lebella. molwetši o

994

5024

K34/82

ilé a troga pele ga pudi. Ba ilé ba letša me-fulukwane. Moalafi a tšêmela mathotse a bina koša. Ba ilé ba nweša pudi tshedimu ke moka ya hwa. Ba e soma šena mmele ka moka le tša ka teng go yōna. Dinamana tše la ba di phathuganya le ditšhefa ke moka ba di tšhuba, ba di orediša molwetši.

10597 Mafuiyana o ilé a fōla. Dithokola tše la ditaola tša go ba botša tšona, ba ilé ba mo apeša ga na ka kowa mabiteng. Bjale mohlhopa wa pudi e la ba go bolaya ka badimung ba ilé ba seta maralana, ba a tšemella matrogong. Ke molaō wa gore basadi ba tšemella letrogong la ~~the~~ thesadi. Banna ka la the nna. Ba ilé ba ntšha khagava ya pudi, ba e folêla, ba mo apeša molaleng. Mafellō a taba.

10598 Mafiri o ilé a fapana le dithokola tša gwe. O ilé a tšena ke bolwetši, ka baka la pelaēlo ya mohu mmagwe. Leina la mohu mmagwe maebana. Monna wa molwetši Phaga. mong leina la gwe e be ele maku-ta. Bjale leina la ~~ph~~ Phaga o ilé a di-yo vediva ke batho ka baka la go the robalē

924

K34/82 5025

gae. Le ge moradi wa gwe a babja, o be a t̄ha khone go mo t̄hókômêla. Bjale batwadi ba molwets̄i; ba ilê mo ba yo t̄eya moredi wa bona, yaba o fedilê.

10599 Wa hwêla ke mmago ke mo t̄hako. Khaits̄edi ya mafiri o ilê a bot̄ša papagwe gore khait̄s̄edi waka o babja hudu. Le gona o t̄hoka le mo-khedi wa mo t̄e. Papagwe a ka a t̄hókômêla. O ilê mo a yo t̄hókômêla, yaba molwets̄i o fedilê. Bakhonyana ba ilê ba lokolla gore ba t̄see molwets̄i. Papago Phaga o ilê a bot̄ša papagwe molwets̄i gore a t̄ê a t̄see molwets̄i ka gobane a na mooki. O ilê a mo t̄eya. O ilê a diyo mo pepula ka gobane o be a t̄ha khone go t̄hepela.

10600 Papagwe molwets̄i o ilê a ba bjale ka mokhonyana. "Yo monyana a bolae t̄waebela, ba bagolo ba le gona?" Leina la khait̄s̄edi ya molwets̄i Mmoê. O ilê a likiša go t̄sama a khopella khait̄s̄edi ya gwe dithare. Bjale dingaka e be di mo ganêla. Ba re, yo monyana a na mo t̄e, mo t̄e o na le yo mogolo. Mmoê o ilê a lata rakhadi wa gwe ga mametya: (matoumeng) Rakhadi o ilê a fit̄ha a ômanya khait̄s̄edi ya

924

K34/82

5026

gwe. O ilé a thōma go éla bolwetsi bja molwetsi
thoko.

10601 Ba ilé ba tsāma ba laolēla bolwetsi bja mo-
lwetsi. Ditaola di ilé tsā ba botša gore, "The bee-
la ba beya ntsweng, wa beya khopa e a bōla?"

⁶⁶ Mogoga mogolo a o na nama, nama e na le mo-
gōgana. Di bolabola ka mokhwa o we ka baka la
gore badimu ba huraletšē molwetsi. He a e bōna
phiri marakabele, e re nna ke rwele. Ditšhwene
di a sata. Tsā mabêṭwa di re a khudugilē mantši
mōka, re bōna ka motu go éla. Malope o butšē
mafoso, badimu ba tšwilē, go tēna phiri. Molwe-
tsi o bolailē ke thokola ya mmohu mmagwe. Mo-
hu mmagwe o be a nyakelē go mo fa thokola ya
mabêṭwa a makhwini. Ke dipheta tsā khale. The-
pelang lo nyaka mosadi yo we a tebago go alafa
bolwetsi bja mohuta o we. Mothomong modimu o
ka raka phiri.

10602 Ba ilé ba bitša mašilu go tlo leka molwetsi.
Dingaka tsā go alafa malopō di be di no ba
thava mo nageny ya gešu. Tsā basadi di be di le
pedi: Mororetile Mašilu le ya monna ka e thii
Maruwakhogo. Bjale o ilé a bitša mathosa-
na a gwe baya. Ba ilé ba lala ba tiya me-

924

K34/82

5027

ropa. Moalafi o ilê a re, peelo yaka e na le le-
tshangwa le mpitšetsa motho a e hwa. Ka ditêbê
ba ilê ba mo kwa.

10603 Ba ilê ba troga ba bega badimu. Ba ilê ba
trogêla mabiteng. Molwetsi yêna e be ba di-yo rwa-
la. Ba ilê ba bega molwetsi ga mmogo le thokola
ka pudi. Ba ilê ba bega ka molaô. Ka morago
ga pego ke moka ba mo apeša thokola. Pudi e
ilê ya bolaiwa. Nama ya apešwa, ~~me~~ Mekho-
pana ya setiwa, ba bofellana matsong. Ke mo-
ka ba thôma go bina di koša. Molwetsi o ilê
a no phuthagana le go šikinyega a ka a šikinye-
ga. Ba ilê ba ja nama ya pudi, ke moka barwa-
la molwetsi ba mmoetsa ka gae.

10604 Pudi e ilê ya trogêla molwetsi pele. Ba ilê
ba lala ba bina malopô bošego ka moka. Lega
go le bjale badimu a ba ka ba goroga molwetsi.
Mahube a busadi mo a hubala, ke moka moalafi
a o rediša molwetsi le pudi ditšheta. Ka morago ga
mo we a ~~ba~~ ^{nwešw} molwetsi ditšhete gammogo le
pudi. Molwetsi le pudi ba robala gô-dimu ga
legogo. Bjale ba ilê ba lebella gore goša tro-
ga mang pele. Pudi e ilê ya troga pele ga
molwetsi. Ka morago ga lebaka le letelele

924

K34/82 5028

molwetši a toga. Pudi e ilê ya bolaiwa ka pela. go apeya ba ilê ba diyo hubêga. Gohubêga ke gore a ya ka ya butšwa. Moalafi a laêla le thosana le lengwe. O wa bôna motho yo o hwilê. Nna ke a toga. Lena le ũa šala la rwala dilo tšê la ntšhala morago.

10605 Moalafi o laêla beng ba motê. Le a bôna, go ulafa ka letsufi a ke khone. Ka baka lewe, ke thaya ga monkana waka go laolêla bolwetši bja molwetši. Ba ilê ba ve ke nnete. O ilê mo a ũa tšeya dilo tšê dingwe tša gwe, ke moka molwetši a ve, go thwa ke lla ke lapilê, mma ũa o mpitšê. Ke moka a homola, moalafi o ilê a tšwa ka maforo. Ke a bôna o ilê mo a fitša gae ke moka mohu a ba togêla. O ilê a ũa anêgêla ba gae bolwetši bja molwetši ke moka a bôna mathosana a ũêna. Ba ilê ba mmotšâ gore mastong a go, ke moka phiri ya rwala. Ke le butšitšê. mafellô.

S. 5: Dithapô tša mohu wa mosadi...

10606 Dibjana tša go šiya ke mohu. Dibjana tšê we di bitšwa dithapô. Dibjana tša ntšô: Lchudu le motê, Theroto le theroto

924

K34/82

5029

twana, lwala le tšhilo, thešego le mothipô,
lethêlo le thaaana, lokwa, mefefe, ditelo, maga-
pa le magapana. Go na le dibjana tše dingwê
tša go apeya: pitšā ya buušwa, pitšāna ya
morogo, lehô le lefêthô. merifi ya merogo. Masa-
pêlô ke a go thapêla. Ditsekana ke (maepola.)

10607 Dithapô tše tša ka gôdimu ke tša mosadi.
Dibjana tše dingwe o fa ke batswadi ba gwe
Mosadi a bikiwa, o bekêla lapeng la mmatswala
wa gwe. Ka moragô ga thelemo, ba mo thateêla
tša gwe dipitšā. Mmatwala wa gwe o swane-
tše go mo fa dibjana. O swanetše go bega ba-
tswadi ba gwe, go thateêlwa dipitšā. Batswadi
le bona ba swanetše go mofa pitšā ya buušwa
le pitšāna ya morogo le dibjana tše dingwê.
Le yêna ka m nôi o wa rêka dibjana. Le monna
wa gwe le yêna o wa mo fa.

10608 Dithapô tša dibjana ke tša bana ba mohu.
Di swanetše go fukiwa ke moalafi wa lehu. Bjale
bana ba mohu ba swanetše go tšeya tše we ba di
nyakago. O bôné gore ke dibjana tša maata a mma-
go bona le tša papago bona le tše we a ilego a
fiwa ke ba bo leloko la monna. Tša go fiwa ke
batswadi di swanetše go boêla ga batswadi.

Di boêla tšatši le ba 'iša dibjana tša mohu go-
batswadi. Dinkhō tša mabjala, dišego, le Ichudu ga-
mmōgō le magapa a magolo di swanetše go feta
le lekhōthwane.

10609 Matwane o ilē a hwa a šiya bana ba batha-
ano. maina a bona a ṭa ngwadiwa ka go latelana
ka go belegiwa ga bona: Lokweng, Pulē, moyoši,
Mapule le Mokhadi. Mapule le Mokhadi ke ba-
setsana. Bana ba bararo ke bathankana. Pa-
pago bona e be e le Therupu. O ilē a hwa pe-
le ga mosadi wa gwe. Mmatswana wa Matwane
Ngwana Pōpēla. Mammui wa dikhomo tša matwane
Malotšā. Matwane o ilē a šala a latela monna
ka morago ga dilemō tše tharo.

10610 Ka morago ga lehu la mosadi, batswadi le
bakhonyana ba ilē ba khobakana. Ke ka morago
ya letsatsi la thobošo. Ka letsatsi la go tšā
tšetšhila ke topō ya ^{dithapō} tša di-aparo le di-
khabišā mmele. Ka moswana wa letsatsi la
thobošo, ke kabaganyo ya mothaku le dithapō
tša dibjana. Ka šakeng o be a ena le dikhomo
tše tharo tša go rekiwa ka mabēle a mosadi.
Batswadi ba ilē ba šimula moredi wa bona ka
khomo ya tshadi. Bjale le bakeng la ṭala ba be

924

K34/82

5031

ba fêla ba rekira. Ka šaheng go ilê gwa šala dikhomo tše pedi. O ilê a šiya dipudi tše tšaanō. Ke tša maata a mohu mosadi. Dikhogo a di badiwi ke dinonyana di tša bōna ke ngwana wa mohu wa lekhōthwane la mothankana.

10611 Barwa ba mohu e be ba na le malapa a bona. Ke gore ba be ba na le basadi ba bona. Basetsana le bona ba be ba ilê magadi a bona. Mogōši o be a dula le mmagwe ka lapeng la mmagwe. ~~ff~~ Mosadi wa gwe e be ba tšesū ba mo thatēla tša gwe dipitšā. O ilê a napa a feta le ntō ya mohu. Ke gore monna a ka a ba a tšatše tšwenya ka go khola tšetšā tša gwe. Tšetšā e napolē ya ba tša go šiya ke mohu.

10612 Dibjana tša mohu. Dibjana tše dingwe tša go tšwa go batswadi ba mohu, di ilê tša išwa mo ba yo bega lehu la mohu, go batswadi. Bjale gona le tše we di ilego tša šala, tše bjale ka tše: Lehudu le mote, Nkehêlê ke leina la pitšā e kholo. Pitšā ya bušwa, pitšana ya morogō le mogopo. O ilê a di fiwa ke batswadi. Dibjana tše dingwê o ilê a di fa ke mohu monna wa gwe gannōyō le ba bogadi. Kwala le tšhilo o ilê a topēla ke mohu monna wa gwe. Lehudu

924

K34/82

5032

le motē o ilē a fiwa ke monna wa malotša. O ilē a hwetšana a thēta mothegare. Molato keng. Molato ke go thoka lehudu. Beng ba ōna ba thōme ba thēta. Ke ge a yo mmētēla lehudu le motē a mo fa. Le re go fiwa le lebogē, di tšwa mmele di a baba. O ilē dira bjala a mo leboga ka bjona.

10613 Kabaganyo ya motšahu le dithapō. Bjale dila tša go šiya ke mohu ka moka re di bone, di swanetše go abaganywa. Barwa ba mohu ka moka ga bona, ba na le basadi. Ka baka le we yo mongwe le yo mongwe o swanetše go feta le khomo. Go ilē gwa ba bjale. Dipudi morwa yo mongwe le yo mongwe o ilē a fiwa pudi pudi. Go ilē gwa šala dipudi tše pedi. Bjale go na le dikhomo tše pedi tša go tšwa go batswadi ba mohu, tšona di swanetše go dira bjang. Di ka teba ke batswadi ba mohu ka gobane e be ba filē mohu mopedi wa bona. Ba ilē ba gafela ba ga makholo wa bona.

10614 Mohu a hwa o šilē bana. Goriale ke бага makholo. Re a teba gore motogolo o tšere nywana wa rena. Ba bolabola ka lokweng ka gobane o tšo tšeya mosadi ga malome wa gwe. Dilo ka moka tša rena di lebane lapu le we. Bjale re tšhaba go ta go phusa. Lokweng o swane-

924

K34/82

5033

tše go feta le khomo. Ngwana yo la wa mosetsana a fete le pitsa e nkehèle. Ngwana wa mosetsana go bolwabolwa ka lekhōthwane le we e lego mokhadi. Khomo e ngwe e swanetše go thabiwa, ke gona re thobōga lehu la mohu. Khomo a ra fa wena mokhonyana re filé moredi wa rena. Ba riale ba botša lokweng. Pitsa ya buušwa le pitsana ya morogo gammōgō le mogopo di swanetše go fiwa moredi wa rena. Ba ra mosadi wa lokweng. Lehudu le moše di fiwa mogōši. Ke moka re feditše.

10615 Dipudi tše pedi di swanetše go dira bjang. Ba ga makholo ba feditše ka tša bona. Bjale rena re tha na le the khwešo tha dipudi tše pedi. Di swanetše go bolaiwa. Ba ilé ba dumelana. Ba ilé ba bolaya khomo le pudi tše pedi.

10616 Dibjana tša mohu mosadi le tša go fiwa ke mohu monna gammōgō le ba bogadi. Ba ilé ba di khobakanya lapeng. Bana ba mohu ba ilé ba the tha-oléla tše we beng ba di nyakago. Khadi le yōna ilé ya topa the bjana. Bjale go feditše. Ba ilé ba thōma go ja tša goja. Ke moka ba ntšha bjala bja phithō ba nwa. Ka moragō ga mo we ba ja dinama kemoka ba palakana.

924

K34/82

5034

10617 Mokhadzi o ilé a babja kudu mo we a ilego a uha-
 mela leôpé. Ka morwena o ilé mo a re o rwala pitsa
 e la nkehélé, Mogosi a ya a gana nayô. Lekhotwa-
 ne le ilé la gona le rothisa megôkhô. A ka
 a botša Lokweng gore o nkhanêla le pitsa. Môya
 wa mohu a waka wa robala. Bjale moredi wa mohu
 o ilé a thôma ka go tadimuluga. Monna wa gwe ge
 a mmutsiša gore molato keng. O mmotša mo a tswen-
 nya ke mohu mmagwe. Monna o fêla a e ya a bo-
 tša bo thebara tha gwe tadimulogo ya khaitšedi
 ya bona. Thôkômêlô a yaka ya ba gona. O ilé a
 no tšwêla pele le metadimulugô. Ka moragô ga me-
 tadimulugô ke moha a babja. Ke di nyane ke
 di nyane ke moha ke bolwetši. Monna o ilé a
 kitina le bo-tšhokhotswane. Ba mo fa metanta-
 ne. Bolwetši bo ilé bja tšwêla pele. O bilé aya
 a tšibša bo thebara tha gwe.

10618 Lokweng le thebara tha gwe Makhine ba-
 tšama ba laola. Makhine o ilé a re dingwaka-
 na tše dintši ke tene, a di mpošše thelo.
 Metantane di a mpha empa a e thušše thelo.
 Ba ilé ba ya ga matšhikinyane. O ilé a ba la-
 ola. Ditaola tša ka a di ntšhe moloji. Ke bôna
 badimu. Môya wa mohu mmagwe a wa robala.
 molato ke o: le be le swanetše go fa molwetši pitsa

924

K34/82

5035

e kholo. Pitsa e we e bile e na le leina. Le batwadi ba mohu ba ilê ba mo fa. Bjale le ilê la gana ka yona. Taba ya bo bedi ke khomo. Le be le swanetše go mo fa khomo ya tshadi. Ke tšona dilo tše we mohu a nyahago go mo fa.

10619 Ditaola di ilê tša ba botša ka makhwa o ba swanetšego go dira ka ona. Ba ilê ba goma ba di olla. Ke nnete ke yona pelaelo ya mohu, re a mo fa molwetši, o wa fôla. O ke o re botše. Ba ilê ba di tšhela yodimu ye legogwana. Di ilê tša dumêla. Bjale molaudi a re, thepelang lo dira bjale le tša bôna molwetši a fôla. Le mo fê pitsa le khomo. Khomo a ya swanela go bolaiwa, le e rêla leina ke moka la e lethetsa. Le beye molwetši le dilo tše we ka pudi. Ke moka go fedile. Ke moka ba gana ba boêla ye.

10620 Lohweng o ilê a nyahisša dilo tše we badimu ba di betelago. O ilê a butšiša moratho mabapi le pitsa. Moratho o ilê a re e yona Naa a ke re ba ga makholo ba e filê lekhôthwane la rena. O ilê a dumêla. Bjale molato keng a tša ka a e tšeya. Naa ke ilê ka gana nayo. Bjale o wa bôna, o divilê phišô. Ba-

924

K34/82¹ 5036

dimu baⁿyaka gore a fiwê yôna. Le ka ~~na~~
 na tšeya la mo fa. Ke wena mmaka badimu ka
 baka le we, o swanetše go ntšha khomo. Mogôzi
 a ka a dumêla go ntšha khomo. Lokweng o ilê
 a ntšha khomo e la ba gomo fa le pudi. Ke mo-
 ka a tšibisa mokhonyana gore dilo tše la di bo-
 netše.

10691 Ba ilê ba ya go bega molwetši gammôgô le
 dilo tše a swanetšego go fiwa tšona. Bakhonyana
 ba ilê ba dira bjala bjo buntši. Ba ilê ba trogê-
 la lebiteng la mohu. Pudi e ilê ya bolaiwa. Ba
 ilê ba bega mohu. Re tšitše ngwana šo, a tro-
 ge ka bakeng la dilo tše we le nyakago go mo
 fa. Le tšona dilo tše we šedi, re a mo fa. Khe-
 -mo še o fa ke lena badimu. Ba ilê ba bolabola
 ka mokhwa o we, ba bolabolago ka ôna ge ba
 bolabola le badimu.

10692 Mokhadi o ilê a fôla. Ka moragô ga mo
 ba feditše go phasa, ba ilê ba ja nama ya pudi.
 Ke moka ba goma ba boêla ka gae. Ba ilê ba
 ntšha bjala ba nwa. Ka morago ga mo ba
 nwele mabjala ke moka ba goma ba boêla
 mague a bona. Lokweng o ilê go troga a ya
 go tšetsa molwetši. O ilê a hwetsana e ko-

kometše makhobeng a ôvéla letšatši. Thebara the
gwe o ilé a mmotša gove lehono re robetše,
yaba ke moka o fodilé. mafellô.

10623 Makhlangake o ilé a šiya bana ba:-
Ba bathankana madome, Kodiše le masele. Ba
basetšana matsabolé, mohatšo le vheko. Kha-
itšedi ya mmago bona mpoi. Papago bona modi-
še. O ilé a hwa pele ga monna wa gwe. Ba-
vwa ka moka o ilé a šiya ba na le malapa a
bona. Ba ile ba tšeya basadi ka dikhomotša
matšo a dikhaitšedi tša bona. Le bona dikha-
itšedi e be ba le magadi a bona. Lehôthwane
la bona e be e le masele.

10624 Modirô wa moho. modirô wa gwe e be e le
mmipi wa dipitša. O ilé a e thuta go bopa
dipitša ka morago ga mo a na le bana ba ba-
nê. Batho ba nyaka dipitša ka baka la gore di
na le modirô o mogolo. Ka mabêlé di a rehiwa
Dikhogo le tšona di a rêha dipitša gammôgô
le tšhalete. O ilé a šiya a bupilé pitša e
kholo, leina la yôna bare ke mamodikong. O ilé
a bolabola le ka molomo gove pitša e ke tše
tšhapô. Ngwana waka o tša šala a mpôna ka

924

K34/82* 5038

yōna. Ngwana go bolwabolwa ka lekhôthwane.
Ke yēna ngwane wa botšofadi bja mosadi. Ge
go bolwabolwa a kwa ba re ngwana wa pele
ke thaga. Empa ngwana yo a ratiwago kudu
ke wa lekhôthwane.

10625 Ka letsatsi la tšōo ya tšetšhila. Go dirwa
bjala ka moka ba bo mohu le bakhonyana
ba ilê ba ba gona. Le batho fêla ba ba go-
na. Ke tšatsi la modirô wa monna wa ngaha.
O ilê a šoma mošomo wa gwe wa go tšōa
tšetšhila. Ka moragô ga modirô wa go tšōa
tšetšhila ke moka ba thoma gomwa bjala bja
tšetšhila. Ka moswana ba troga ba topa di
šiya ke mohu. Ke moka modirô wa tšōoya
tšetšhila wa fêla.

10626 Letsatsi ka thobošo. Ke letsatsi le
legolo. Ba ilê ba nyaha go bōna dithapô tša
mohu. Ka šakeng la dikhomo o be a na
le khomo ka e thii. Khomo e we o ilê a e reka
ka dipudi. Dipudi o ilê a di hwetšana ka mabêlê
a go rêka dipitša. Ka šakeng la dipudi o ilê a
šiya dipudi tšepedi. Ke tšona ke tša mabêlê
a dipitša. Dikhogo e be e le masome a mabedi
a nago le dikhogo tše ntabe. Ke ôna mothahuwa

go šiya ke mohu.

10627 Dithapô tša dibjana. Bjale ba ilê ba nyaka go bôna dithapô tša dibjana. Dipitšä tše dirwe tše we a ilego a di šiya e be e le lesome le tše thaa-no. Tše we tša go ba di šumišwa di le ntabe ya dipitšä. Marapelo a marwa a phetha menwana mmedi. Marapêlô a a go ba a šumišwa a le mararo. Thešego a ilê a fa ke papagwe. Theroto, therotwana, lethêlô, thana le mothipô o ilê a fa ke monna. Lokwa o ilê a fiwa ke mmatsala wa gwe. Lehudu le mothe o ilê a di rêka ka dipitšä. Ditelo tše nnê o ile a di rêka ka mabêlê di-telô tše tharo. Telô ya bonê o ilê a fiwa ke batswadi ba gwe. Mefefe le magapa o be a di entšha tšhemong ya gwe. Mahô a mabedi le mafêthô a mararo. O ilê a fiwa ke bagwêra. le yêna o ilê a ba fa dišoo. Ke tšana dithapô tše we di ilego tša šiya ke mohu.

10628 Bjale bana ba mohu ba thôma go topa dithapô tša mohu mmago bona. Pitšä e mamodikong le lehudu le mothe ba ilê ba di beelago šele. Ka moragô ga mu ba enetše go topa tše we ba di nyakago, ke moka ba boêla morago. Bjale ba bogadi ga-mmôgô le batswadi ba mohu ba topa bo. Go ilê gwa šala lekwa, lehô, lefêthô le ditelô. mabedi le tše la ba go di beela theko gammôgô le thešego le mothipô, ba ilê ba di fa

924

K34/82

5040

lekhōthwane yo we e lego Masele. A gwaka gwa ba le mothu yo a belaêlago. Ka thekong ya dithapō go fedile bjale re swanetše go bolabola ka mothahu wa mohu.

10629 Mothahu ka moka o ilé wa gafélwa Masele. Ka moragō ga mo ba feditše ka dithapō, ba thōma go bolabola ka mothahu. Bjale banna ba ilé ba re, dilo tše we di swanetše go ba ka faphe ga matsogo a madome ka gobane ke mogolo wa bona. Papago bana o ilé a no homola. Bjale ba bega papago bana. O ilé a re, mona moofwa a e thomole. Ba ilé ba re, rena re ri ale. Mpoi o ilé a bolabola. Ke a bōna, bana ba ke batogolo baka. Mo we le bolabotšego le tšwilé ure tšeng. Ditseka tša go phasa a re natšo. Lefa la moradi le feta le lekhōthwane. Ke moka a fetsa go bolabola. Papago bana o ilé a éma le malome wa bana. Banna ba ilé ba re, a go ke go lathêga mafika. Ke rena re ri ale. Ke moka ba gafela Masele lefa la mmagwe. mafellō.

10630 Badimu ba ilé ba robala. Ka mokhwa o ba ilé ba dira ka ôna, ba ilé ba dira ga bofe. Gore ba dirilé ga bofe, ke go bōna thōbalo ya badimuge e be ba a rugilé, môya wa mohu o be oka the ke wa robala. Tebogō e ga malome wa bana ka gobane a ka a nyaka go gapa mogofê. mogofê

924

K34/82

5041

ke go no dumellana le ge ba bangwe ba e bôna gore taba e, mo a ya loka. Le bona ba boni ba for dumella ba la ba rego e lukilê. Ke gona go gapišana megofê. Ka moswana mo ba bôna the thengwe, ke moka bare, rena re ilê ra e bôna gore taba e a rugilê.

10631 Ngwetsi. Bjale ka ge go ngodilwê, go-
thwe ngwetsi o behêlwa ka lapeng la mmatswa-
-la wa gwe. Morwa yo mongwe le yo mongwe
o swanetšê go behêla mosadi wa gwe ka
lapeng la mmagwe. Ka moragô ga mo a limi-
lê tšhemo a le bogadi, bjale o hwetsane mabê-
lê, ba mo thatêla tša gwe dipitšã. Ba gudi-
lê ba na le malapa a bona. Ngwana wa
mothankana wa lekhôthwane, mosadi wa gwe
o swanetšê go dula ka lapeng la mmatswala
wa gwe.

10632 Lekhôthwane la mothankana. Go ka ba
le bana ba banenyana ba we ba ilego ba
bêlêga ka moragô ga ngwana yo we wa moth-
ankana, ke lekhôthwane la bathankana. Mosadi wa
gwe ke yêna yo we a swanetšêgo go epeya ka
lapeng la mmatswala wa gwe. Dibjana ka mo-
ka tša mmatswala wa gwe di bušã ke yêna.

Mong ngwana wa lekhôthwane wa mosetšana a ilé bogadi bja gwe. Ge a thaya bogadi, mmatswala wa ngwetsi a ka fo dira dithêlé. Dithêlé ke tra go nyaka go ntsha ngwetsi ka lapeng, a tshupilé moredie.

10633 Ka lebaka le le ngwe dibjana tra moku di gafêlwa ngwetsi. Ngwetsi ke mosadi wa lekhôthwane la mothankana. Go bolwa bolwa ka mokhwa o we, e le gore go na le mong lekhôthwane la ngwanenyana. Lekhôthwane le we le ilé bogadi bjale ka lapeng go sêšê mothankana le mosadi wa gwe. Ke yêna mosadi yo we a swanetsêgo go thokômêla mmatswala wa gwe. Ge a ilé a twara mmatswala wa gwe ga bote, dithupô ka moka di swanetsê go fiwa yêna. Ka lebaka le le ngwe a ka šiya taêlô.

10634 Makopi o ilé a hwa pele ga monna wa gwe. Leina la monna wa gwe e be e le makadi. Bja - le moku o ilé a ba le thari ya bathankana. ~~Ngwana~~ Ngwana wa lekhôthwane ya ba mosetšana, yo we leina la gwe e lego madišêgo. Bjale bana ba bathankana ba ta ngwadiwa ka go latelana ga go belegiwa ga bona: Mogwate, moseki le-koto le mnoé. Mosadi le monna ba ilé ba bôna

924

K34/82

5043

gore ba rwele baima ka baka la dikhôpé tše we
ba lego natšô. Ba ilê ba ba le mešomo. Ka yôna
ba nyaka go hwetsana dikhomo tša go tšisa barwa
baradi.

10635 Modirô ya bona. Lebaka la golema e be ba
lema. Ke modirô wa go thagola e be ba thagola.
Ba bunê mabêlé a bona ba fetšê. Bjale ke le-
baka la madula gae. Ka lona lebaka le we bona
ba e tina lebaka la go tšama ba khopêla ma-
bjala ka baka la modirô. Modirô wa mosadi e be
e le go loga divotwana, divoto le magogo. Wa monna
modirô e be e le go roka mathêbô le go loga di-
šego. Moroki wa mathêbô ke motsumi. Ka gobane
mo a ka the-ke a troma, mekhopa ya diphôlôfôlô
a ka e hwetsana bo thateng. mo a ilê gotroma,
mo a hwetsanago ditšhitšwa, a be a di tomolêla
mosadi wa gwe. O loga divoto le divotwana ka
tšona.

10636 Modirô wa divoto le divotwana ke modirô wa
banna. Bjale mosadi o ilê a the tšema gore a
di khônê. O ilê a di khôna ka baka la gore pee-
lo ya gwe e bo thoko. Go ilê gwa ba mosadi wa
mathômô le mafello we gologa dilo tše we. Ba we
ba tšiwago ga boše gore ba loga dilo tše we ke ba-

924

K34/82 5044

sadi ba mahwapa. Bona ke modirô wa bona. Banna ba mahwapa modirô wa bona ke gologa magogo. Khanthe ka tše ga gešu, modiro wa diroto ke wa banna. Modirô wa magogo ke wa basadi.

10637 Mathébô, dišego, diroto, dirotwana le magogo.
Dilo tše tša ka gôdimu di nyakega kudu mo bathong ka baka la gore di na le mohola o mogolo. Ba ilé ba hwetsana dikhomo ka medirô ya bona. Barwa ba ilé ba di dišô. Le tšona di ilé tša twalla. Mmago bona le papago bona ba ilé ba tšeišô barwa ba ba bedi ka dikhomo tša maata a bona. Di ilé tša no šala di tša eme ka lešaka. Ka morago mmago bona a hwa. O ilé a šiya barwa ba ba bedi e le di'khopé. Ba be ba fêpa ke mmago bona. Le khaitšedi ya bona o be a tšesû a lošwa. Ke yêna yo we a ilego a šala a a-peela dikhaitšedi.

10638 Makopi o ilé a šiya taélô. O ilé a knobakanya barwa le khaitšedi ya bona gammôgô le khadi ya mote. Monna le yêna o be a le gona. Meru ke a mantši. Goriale ke makopi. O bolabola ka bana ba gwe. Bana baka ba ba bedi ba nale malapa a bona. Bjale lehofo o swanetšê go lebella papagwe. Manamane a ka ka moka a swanetšê

924

K34/82-

5045

go fiwa Mmoê. Madisêgo o tša ya a di bōna mo we a yago. He mo fê khomo ka e thii ya tshadi. Dibjana ka moka di swanetše go fiwa Mmoê. Tsē di šunišitswego tšona ya mongwe le ya mongwe a ka topa the we a tše nyakago. O ilê a raka bana ba gwe ka gobane o ilê a lemoga gore ba nyaka go mo kwa gore o bolabola bjang. Ke mo-ka a šala a botša rakhadi ya bona ka bo tšo.

10639 Ka letšatši la tšobošo ba ilê ba khobakana.

Makadi a ka a nyaka go laudiša mantšu a mohu ka gobane ngwana yo we mohu a mo gafetsêgo lefa ke madi a tše tšofolo. Khadi e ilê ya laudiša mantšu a mohu. Ba ilê ba dira ka mokhwa o la mohu a ilego a ba botša ka gona. Monna o ilê a re a go be bjale ka ge mohu mosadi waka a bolabotšego ka gona.

10640 Ba ilê ba gafêla Mmoê lefa la mohu mma-gwe. Pele ga khafêlô, ba ilê ba nyaka go bōna dilo tša go šiya ke mohu. Dilo ka moka tša go šiya ke mohu, ba ilê ba hwetšana: Dikhomo tše nnê, dipudi le-
some le pudi ka e thii, diroto tše tharo, dirotwana tše thaano le magogo a mararo. Ka moka dilo tše we tša golugiwa e be e tšale tše diswa. Ba ilê ba tšeya khomo ya tshadi ba mo fa yōna. He yōna

924

K34/82

5046

thokola ya go o filê ke mohu mmago. O the ke wa
belaêla, lefa ka moka ke la mogolo wago. Le lena
ba golwane la the ke la mahala ge go fiwa moratho
wa lena. Lentšu la mohu a le ganetswe. La ganetsa
le ta baka tse di telele. Ke moka ba gafela le-
khôthwane la mothankana.

10641 Polabolo ya Mahadi ma bapi le mohu mosadi wa
gwe. Le a bôna ba gesu, mma le papa ba ntoge-
tse nyanyaneng. Le kwisise, mma le papa ke bola-
bola ka mohu mosadi waka. Mantšu a we a ilego a
bolabola, a ile a khwisa bothoko. Lehu a ba hwela,
mola e be ba hwela nka be ke mo hwetse. Mmoê
o thokomêle lefa le we, o filego ke mohu mmago.
Lekoto nna ke ta mo tseisa mosadi. Ke moka
go fedile. Ke moka taba ya fela e ta mowe.

10642 Dithokola ba swanetse go di hwetšana ga mmoê.
Ge go ka ba le yo we a twenyegago ka thokola,
ba swanetse go khopela ga gwe. Dikhomo di ile
go nyala madisego, ke moka ba ntsha khomo ka
e thii, ya ya ya tena monyalong wa dikhomo tsa
go nyala mosadi wa Magwase. Khomo e we e ile
ya metsa dikhomo tsa maata a batwadi ka ba-
ka la gore e we e tswa ngwanana. Ke dikhomo
tsa maata a monna le mosadi. Mohu a ka a be-

924

K34/82 5047

laêla, ka baka la gore ba ilê ba diva ka mokhwa o we
a ilego a laêla ka gona.

10643 Maitê o ilê a hwa ka morago ga monna wa gwe.
Ke gore go ilê gwa hwa monna pele. Mosadi yo a
be a na le bana ba bane. Bathankana ba ba be-
di le banenyana ba ba bedi. Maina a bona a ta
ya ka go latelane ka go belegiwa ga bona: Kha-
ma, mokento, Pamosa le Kodi. Khama le Pamosa
ke bathankana. Khama o ilê a tšeya ~~o~~ mosadi
ka dikhomotšha mats'o a mokento. Pamosa o ilê a tše-
ya ka tšha mats'o a Kodi. Baredi ba gwe ka moka
ga bona ba be ba le magadi a bona. Ngwana wa
lekhôthwane ke Kodi. Mosadi wa Pamosa o ilê a pe-
ya ka lapeng la mmatswala wa gwe. Mohu o ilê a
hwa a le matsogong a mosadi wa Pamosa.

10644 Pele ga lenu la gwe, o ilê a šiya taélô. O
ilê a botšha bana ba gwe. Le a bona bana baka,
ke a babja. Bjale ngwana wa motho yo, o ntswe-
re ka matsogo ka mabedi. Ka buka le we, di-
bjana ka moka tšhe we e lego tšhaka ke tšha gwe.
Ke nna tšhuvana, mo la e be ke na le tšheruiwa,
e be ke ta mo tšhapiša diata ka tšhona. Bjale
ke mo tšhapiša ka tšhona dibjana tšhaka. O ilê a šiya

polabolo e we.

10645 Ba ilê ba gafêla Madintōi dibjana tša mohu. Madintōi ke yêna mosadi wa Pamosa. Lekhōthwane a laka la ka la fiwa tshelo ka baka la gore o kilê a roga mmagwe. Lentšū la mohu a le nyatsiwi. Goriale ke Khama. O ilê a laudisetsā batho ka mokhwa o mmaga bona a ilego a bolabola ka gona. Ba ilê ba re o wa kwala. Dibjana ka moka di ilê tša boetswa ka ntšong ya Madintōi. Rakhadi ya bona o ilê a nyaretšō pelaêlo ya mabupi le ditšapō tša dibjana. O ilê a re, lekhōthwane le swanetsō go hwetsana kardō ya dibjana. A baka ba mo dumêla ka baka la lentšū la mohu.

10646 Khama o ilê a tšaloša ka mokhwa o we a ilego a rugiwa. Le a bōna, a re nyake go dula re tswenya ke memōya ya bahu. Bakhekolo ba na le matepa. O ilê a tšā a dula ka lapeng laka matšatši a tšhe makae. O ilê a mpotša gore Pamosa o wa ntswenya. Ka morayō, a tšoga ka polabolo ya gore mosadi waka o mošitšō. O ilê a dula lapeng la moredi wa gwe mokento. Le gona o ilê a tšoga ka lerobo. Ka morago ga mo we, a ya a dula lapeng la kodi. Mohu o be a e na le ditšopō. Moredi o ilê a mmotšū gore, o no tšhua o tšenafêne le metšē ya batho

924

K34/82

5049

khanthe o na le betsi ba go. O mmutšitšie ka mokhwa
o we ka baka la go kwa dipolabolo tša beng ba moete.
Ke gona a goma a boya ka lapeng la morwa yo we
a mo gafetšego dibjana. Ke moka ke feditšie. Mafe-
llô a taba.

10647 Go the kwane ga ngwetsi le mmatswala wa gwe.
Lerobo ke lona le we le dirago gore ba the ke ba
o kwana. Ka lebaka le lengwe le robo le ka dira
ke mmatswala. Ka lebaka le lengwe le ka dira ke
ngwetsi. Ngwetsi a ka dira ka mokhwa o: A nyake
ge monna a efa mmatswala dilo, o nyaka mo a efa
mmagwe. Bjale mmago monna a ka the ke a dumê-
la. Ke moka ke phapano. ~~Go~~^{ya} mmatswala wa ngwetsi:
Ke go nyaka go fa barede ba gwe tše we a di swe-
rego. Ngwetšie le yona e ka the ke ya dumêla. Go the
dumêla ga ngwetsi ke go-hona mmatswala wa gwe
dijô. O dirêla gore taba e phakiše e bolwabolwe.

10648 Mosadi o fa moredi wa gwe dibjana ka thephiring.
Ka baka la go the kwane le ~~moredi~~^{ngwetsi} wa gwe, o wa
khôna go fa moredi wa gwe dibjana ka thephiring.
O wa teba gore mo a ka hwa, a go na motho yo
we a ka yago a mo amoga. Ka morago ga mo
mmatswala a hwilê, dibjana tše dintši ba swanetšie
go fa yo we a go ba a lota moku.

10649 Poroporo o ilê a tšeya Nkheretheng. Ba ilê ba bê-
lêga bana ba: Mohale, mahuba-kotswaka le Pokolo.
Ke bathankana. Ba banenyana: Saamaano le makhwa-
-tšo. Lekhōthwane la bona makhwatšo. Lekhōthwane
la bathankana Pokolo. Mong lekhōthwane la mafedi a
mmago bona ke yêna Makhwatšo. Barwa ba ba bedi ba
ilê ba tšeya basadi ka dikhomo tša matšo a dikhaitšedi.
Leina la mosadi wa Mohale Madulo. Leina la mosadi wa
Mahuba-kotswaka Matšhego. Pokolo o ilê a tšeiša ke
batswadi ba gwe. Leina la mosadi wa gwe Nkeko.
Dikhomo tša go tšeiša Pokolo ke tša mabêlê. Ba ilê ba
rekiša mabêlê ke moka ba rêka dikhomo tše pedi
tša ditshadi. Morwa o ilê a di diša, tša ba tša tswa-
lla. Ka morago ke ge ba mo nyadiša mosadi ka tšona

10650 Betsi ba mokhekolo. Madulo o ilê apeya ka la-
peng la mmatswala wa gwe thelemo ka moka. Ka
morago ga mo a bunnê mabêlê a gwe, ba mo thate-
ela tša gwe dipitša. Matšhego le yêna o ilê ape-
ya ka lapeng la mmatswala wa gwe thelemo ka moka.
Ka morago ga mo ba bona gore o na le mabêlê
ke moka ba mo apeela tša gwe. Nkeko ka molaô
a swanêla go tšwa ka lapeng la mmatswala wa
gwe ka gobane ke wa morwa wa mafello. Maloko
ka moka a mokhekolo ke a gwe. Maloko ke mefu-

924

5051

K34/82

tafutana ya dijô.

10651 Nkeko o ilê a thwêla Pokolo mogala, Mogala ke wa khomo. Khomo e we ya go thwediwa mogala e bitšwa lekaba. Lekaba le laola ke mo namedi. Bjale moradi o ilê a thwêla monna mogala ka baka la makholo. Ge a e tšwa makhweng, a reketšie mmagwe kobô, o nyaka ge a yo fa makholo wa gwe. Monna o swanetšie go bega moradi wa gwe pele ga gore a yo fa motho yo we a nyakago go mo fa thelo. Le gona ke yêna moradi yo we a swanetšego go fa motiwa. Bjale o ilê a nyaka dilo ka moka a ka nopa ba ga makholo wa gwe. Gwa ba le bjala bo laolwa ke mmago moradi, Monna a khone go khalema moradi wa gwe. Mmatswala wa ngwetšie, o ilê a thôma go ômana. Batho ba ilê ba sola mmago moradi. Le ga go le bjale o ilê a no tšwêla pele le go tsware monna ka mogala.

10652 Mmatswala wa gwe a fa makhwatsô dibjana. Ke lebaka la mo a babja. Šaamane mo a tilê go mmôna, o tšoga a rude dibjana. Lekhôthwane lona le ilê la siwa ka buntšie. Polabolo ya mokhekolo ke ya gore ke a ba upa. Ge gona motho yo we, a ka le amogago. Ka nnete a gona yo we a ka ba amogago. Le ngwetšie yo monnyana ba ilê ba fapana, mo we le

924

K34/82

5052

dijô tša go apeiswa ke yêna, a be a gana le go dija. Dijô o be a ija tša matshego. O ilê a fa matshego dibjana tše dingwe. Ke bôna gore ba ka šala ba go thalefetsa.

10653 Ka morago ga lehu la Nkheretheng, dibjana-nyana tša go šala di ilê tša palakanywa ka moka. Ba ilê ba khobakana ka letsatsi la mafellô a thellô the marhu. Mašaledi a dibjana ba ilê ba ntšhetsa khakala. Bjale khadi ya re dibjana tše dingwe di swanetše go boetšwa ka ntong, di ta šala di šumisa ke mosadi wa Pokolo. Betsi ba ilê ba fetola ka gore ka moka e be re phathilê mogopo wa mohu. Poroporo o ilê a re ka moka di swanetše go topiwa ke bana ba mohu. Nkeko a be a the thokomele mmatswala wa gwe. Ba ilê ba dira ka mokhwa o la papago dona a ilego a bolabola ka ôna. Ka moka bana ba mohu ba ilê ba topa tše we ba di nyakago. Mafellô a taba.

10654 Ge mosadi a ka hwa a šiya mosadi, ditšupo le methahu ka moka ke ya mosadi yo we a mo šilego. Mosadi o tšeya mosadi. Mosadi yo we wa go tšeya mosadi, o ta hwetsšuna a no ba le bana ba banyana jêla. Ka baka lewe, o swanetše go tšeya mosadi. Teng ga mulokwa a go swane, mothomong yêna a ka ta a ba le ngwana goba bana ba bathankana.

924

K34/82

5053

Bjale mo a ilê a hwa a šiya moradi, methahu le di-
thapô di swanetše go fiwa yêna. Ka methahu, o ta
fepa bana ba gwe ka yôna. Dibjana ka moka tša go
šiya ke mohu, di swanetše go fiwa yêna. Baredi ba
mohu ba ka no topa tše ba di topago fêla ba swa-
netše go bôna gore mmago bona o gona ka lapeng.

10655 Ngwana Thebaše o ilê a hwilê ke monna wa gwe.
O ilê a šiya moradi wa gwe a na le bana ba ba-
bedi ba banyana. Baredi ba gwe ba ilê ba nyadiwa.
Ke moka a loša mosetsana. O ilê a mo nyala ka
dikhomo tša moredi wa pele. Maina a baredi: maga-
bôlê le Tšhoupane. Bjale dikhomo tše gotšwa ma-
gabôlê di ilê tša tšeya mangwedi. O ilê a ba-
tša baredi ba gwe gammôgô le bakhonya-
na mo a yo loša moradi. Ba bo leloko la ba-
gadi ke molad' wa gore ba be gona.

10656 Ke nna mmôšana. Le a bôna bana ba
ka, nna ke nna mmôšana. Ka baka le we, ke nya-
ka go ntšha dikhomo ko tšeya mogadibô wa lena.
Bakhonyana ba ilê ba thabêla taba ya makholo
wa bona. Dikhomo tše gotšwa lekhôthwane di
ta ema ka lešaka. Je moradi a ilê a bikiwa,
modimu wa thuša a ba le ngwana wa mathankana,
ke yêna yo we e ta ba go makholo wago. Tšhou-

924

K34/82 5054

pane o ilê a re le nna ke nyaka la ka lapa. Ba-
nna ba we ba go ba ba le gona ba ilê ba mo-
ganetsa. O ilê a di kwa.

10657 Mangwedi o ilê a bikiwa. Bjale a ka a
šupiwa monna. Bjale mmatswala wa gwe, a mmo-
tša gore monna yo we o mo nyakago o mpoše.
Mathule o ilê a o kwana le mosadi. O ilê
a botša mmatswala wa gwe. Ke moka a na-
pa a dula le mosadi. Mathule ke wa leloko
la bogadi bja Ngwana Thebše. Mosadi o ilê a
e tšibula ka ngwana wa mothankana. Mmatswa-
la wa mosadi, o ilê a re, monna waka. Ke
moka ba mo rēla leina la mohu monna wa
gwe. Ngwana o belegwe. Keng. Ke mothankana.
Leina ke Thepulo. Mmatswala wa gwe o ilê a
hwa a šiya nguetsi a na le ngwana wa motha-
nkana.

10658 Movero gōdimu ga mothahu le dithapō. Ka le-
tšatsi la thobošo, ba ilê ba verišana ka thoto
ya mohu. Dikhomo ba ilê ba re, di swanetsē
go no èma ka lešaka ka gobane mong wa tšona
o gona. Ka moka ba ilê ba dumellana. Mabapi
le dithapō tša diapuro ba ilê ba di topa bana
ba mohu ka letšetsi la go tšša thetšhila. Bjale

924

K34/82

5055

ka dibjana, di swanetše go dira bjang. Ke molaō wa gore bana ba mohu ba topè tše we ba dinyakago. Fela buntši bja tšona, di swanetše go šalla mmago bona. Mmago bona go bolwa-bolwa ka mangwedi. Ba ile' ba dira ka mokhwa o we. Ke moka taba ya bona ya fela e ta mo we. Mafello.

Therapotha 6: Mabêlé le dibjalo tše di-
ngwe...

10659 Mothahu wa mabêlé le dibjalo tše dingwe. Leina le mabêlé ke leina la ka-karetšo. Menuta ya mabêlé: lotsu, maheya, muroro, mašalesale, dintswe le mphôgô. Mohuta o mongwe wa dibjalo: marotê, mekopu, metsekwane, magapu, mafodi, maraka le dithagaraga. Dinawa le tšona ke mohuta wa tšona dibjalo tše tša marotê ka gobane le tšona di a nama. Dibjalo tša ka fathe ga mabu: merepa, ditoo, ditoo-marapô, dithekhê-nê le metheta. Ke tšona dibjalo tše di gašiwago ke basadi mašemong le dirapeng.

10660 Methahu e na ya dibjalo, ka moka ga yôna e a lewa. Mabêlé a na le modiro o mogolo thellong tha mohu. Baemedi ba mohu ba ja ôna. Bjala bja diphiri (go fela khoko) ba dira ka ôna le bjala bja go šôša thetšila. Je mohu a ile' a šiya mabêlé a mentši, a no

ba a šala. Ka gobane bjala bja go tšōša tšētšhila,
ba ta ba rwele mabêlê ka dirotwana. Ba a tšhêla
ka gona tšēšego tša go šiya ke mohu.

10661 Modirô wa thobošo. Thobošong le gona go swa-
netše go ba le bjala. Bjale ka morago ga lehu la mo-
hu, batswadi ba mohu le bakhonyana ba swanetše go
thoboša tšhemo ya mohu. Le go buna ba swanetše
go dira bjale ka ge ba e thoboša. Bjale mabêlê a
we a ilego a gašwa ge go thobošwa tšhemo ya
mohu, ke mothahu ka gobane a mitsitše ke mothahu
wa mohu. A mitsiwa ka baheng la pen, aowa, a
mitsitšwe ke polokeng ka gobane ba no a tšhêla ka
tšēšegong gôdimu ga mothahu wa mohu. Ba dira ka
ôna bjala bja thobošo. Ge mabêlê a ka šala ge go
dirwa bjala bja thobošo, ke a we ba ta^a bōnaga ka
moswana ga tšatši la thobošo.

10662 Marotê, ke leina la kakaretšo. Mehuta ka moka
ya marotê, ba ija le-baka la mo ba lla thello tša mo-
hu. A ka no šala ka baka la buntši bja ôna. Gantši
a ke a šala. Dinawa le tšona di ya lewa, a di ki
di beiwa. ~~Ditso~~ Dilo tše di yago tša ba gona ke tše:
merepa, ditoo, ditoo-marapô, ditšhekkhênê le metheta.
Merepa yôna ba no ya ba e épa tšhemong ya yôna
ke tše bjalo tša go tše hwê, ka gobane medi ya yôna

924

K34/82

5057

e ya goma ya dira ditokêla. Ditokêla tšo goma tša nama tša dira dikhare. Metheta le yōna e bjale. Ditao le ditoo-marapō di a bupudiwa tša beiwa ka dipolokelong. Le tšona ke methahu.

10663 Mohu wa moradi mo a ka šiya methahu ya mabêlê, methahu e we ka moka e swanetše go abaganya bana ba mohu. Kudu go abagana bana ba basetšana. Mothahu ka buntši o swanetše go feta le ngwana wa lekhôthwane. Bathankana ba hwe ^{tšona} ~~mo~~ mothahu wa diruiwa. Le ge mothahu wa mabêlê e le o montši, ba ka ba ba o rekiša, ba swanetše go abaganya baredi ba mohu. Moabê o mogala ba swanetše go fa lekhôthwane. Ke molaō ka gobane ke yēna ngwana wa mafellō.

10664 Mahinya-hinye o ilê a šiya bana ba bathaana. Bana ba ba bedi ba bathankana. Maina a bona: Mohobō le Makatane. Maina a bana ba basetšana: Matsabolê, Marothō le Matwee. Bjale papago bona o ilê a hwa pele ga moradi. Heina la mohu papago bona e be e le Mpepi. Mohu papago bona o ilê a šiya barwa ba e na le basadi. Lekhôthwane la bona Matwee. Makatane ke la monna. Mong mong ngwana wa muripa pêlêgō ke yēna matwee.

10665 Methahu ya diruiwa. Dikhomo tša matso a Matwee, ba ilê ba di gafêla mokobô. Ba ilê ba mmotša gore o tša tšeya moradi ka tšona. Bjale ba tšena mothahung wa mabêlê. Gape mohu e be ba re ke moloi, ka baka la gore a be a bu-duša mabêlê a mantši. Bare a be a tšama a fokola mabêlê a batho. A rwala a iša mašemong a gwe. Mabêlê a leheya a be a na le tšhešego tša ôna. Lotša dišego tše pedi. A mangwe a ilê a tšwa a le tšhemong ya mohu monna wa gwe. Leroro le mašalešale o ilê a tšatša tšhešego. Dišoo dišoo - marapo le ditšhekhene di be di bulukilwê ka dipitšeng tše dikholo. Dipitša tše we ba di bitša mehêrê. Ke gore di hwilê a di tšana mediro. Mediro ya tšona ke go boloka tšona dipen.

10666 Lotša ba ilê ba šumiša tšhešego, gwa šala tšhešego. Mabêlê a leheya go ilê gwa šala diroto tše thavo le tšerotwana. Leroro le mašalešale ba ilê ba hwetšana diroto tše tšaano. Tšhešegwana tša mphôgô tšona e be tše tša no re nyo. Nyo ke gore go tala. Ba ilê ba phakolla mabêlê a lotša, ke moka ba fa moredi yo mongwe le yo mongwe tšerototo. Ka moka mabêlê ba ilê ba dira ka mokhwa o we. Mašaledi a mabêlê ka moka ba ilê ba a

924

K34/82

5059

gafêla moredi wa lekhôthwane. Barwa le bona ba ilê ba hwetsana bonnyannyana bja kabêlô. Fêla buntsi bja mothahu bu ilê bja feta le lekhôthwane. Mafello' a taba.

10667 Magampane o ilê a šiya bana ba bane. Monna wa gwe o ilê a hwa pele. mosadi o ilê a šala e mothologadi. O ilê a šiya mosadi wa gwe a na le bana ba ba bedi. Maina a bana ba go šiya ke mohu pupago bona: Mapae le Mokolane. Mapae ke wa mothankana, ke yêna nywana wa maetsibulo. Mokolane ke wa mosetsana. Ka morago ya lehula monna a šala a bêtêga bana ba; Nkhešane le Kiba. Nkhešane ke nywana wa mosetsana. Kiba ke mothankana. Lekhôthwane la bona ke Kiba.

10668 Barwa bu ilê ba tšeyu basadi ka dikhomo tša matšo a dikhatšedi. Baredi bu ilê ba nyadiwa mmago bona a tšapela. Mapae o ilê a tšeyu makhobêlê ka dikhomo tša matšo a Mokolane. Kiba a tšeyu Nkhutšwi ka dikhomo tša matšo a Nkhešane. Mosadi wa Mapae o ilê a peya ka lapeng la mmetswala wa gwe lebaka le letelele. O ilê a tšutledwa dipitšê tša gwe ka go bikiwa ga mosadi wa Kiba. Magampane o ilê a hwa e šiya ngwetšê lapeng la